

2019

Závěrečná správa

Záchrana a obnova národných kultúrnych pamiatok

Záverečná správa

Záchrana a obnova národných kultúrnych pamiatok

PREDKLADÁ

Ing. Karol Mitrík, predseda
Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Bratislava, marec 2020

OBSAH

ZOZNAM SKRATIEK.....	4
ZOZNAM TABULIEK.....	4
ZOZNAM GRAFOV.....	4
ZHRNUTIE	5
1 ÚČEL KONTROLNEJ AKCIE	7
2 RÁMEC KONTROLNEJ AKCIE.....	7
3 ZISTENIA A ODPORÚČANIA.....	7
3.1 MINISTERSTVO KULTÚRY SR.....	8
3.1.1 <i>Pamiatkový fond</i>	8
3.1.2 <i>Koncepcia, stratégia a akčný plán</i>	10
3.1.3 <i>Dotačný systém</i>	10
3.1.4 <i>Vnútný kontrolný systém</i>	12
3.2 PRIJÍMATELIA DOTÁCIÍ	13
3.2.1 <i>Obnova NKP a dodržiavanie pravidiel a predpisov</i>	13
3.2.2 <i>Dotačný systém z pohľadu prijímateľov</i>	14
4 ODPORÚČANIA MINISTERSTVU KULTÚRY SR:.....	14
5 REAKCIA KONTROLOVANÝCH SUBJEKTOV	15
6 TÍM KONTROLÓROV	15
ZÁVER	15
KONTAKT	15
PRÍLOHA	16

ZOZNAM SKRATIEK

SKRATKA	VÝZNAM
EÚ	Európska únia
MF SR	Ministerstvo financií SR
MK SR, ministerstvo	Ministerstvo kultúry SR
NKÚ SR	Najvyšší kontrolný úrad SR
NKP, kultúrna pamiatka	Národná kultúrna pamiatka
KPÚ	krajský pamiatkový úrad
PÚ SR	Pamiatkový úrad Slovenskej republiky
zmluva o poskytnutí dotácie	zmluva o poskytnutí dotácie zo štátneho rozpočtu prostredníctvom rozpočtu MK SR
Občiansky zákonník	zákon č. 40/1964 Z. z. Občiansky zákonník
zákon o ochrane pamiatkového fondu	zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov
zákon o účtovníctve	zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov
stavebný zákon	zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov
katastrálny zákon	zákon č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v znení neskorších predpisov
zákon o vlastníctve bytov	zákon č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov
zákon o pohľadávkach	zákon č. 374/2014 Z. z. o pohľadávkach štátu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy	zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

ZOZNAM TABULIEK

Tabuľka č. 1 Počet predložených a podporených žiadostí k 31. decembru	11
Tabuľka č. 2 Objem finančných prostriedkov podporených/schválených MK SR a požadovaných v žiadostiach.....	11
Tabuľka č. 3 Prehľad o vykonaných štátnych pamiatkových dohladoch a podaniach.....	12

ZOZNAM GRAFOV

Graf č. 1 Stavebno-technický stav pamiatkových objektov k 31. decembru 2018	8
Graf č. 2 Vlastníctvo pamiatkových objektov k 31. decembru 2018.....	9

ZHRNUTIE

Pamiatky tvoria bohatstvo spoločnosti. Sú nielen cenným kultúrnym majetkom, ale nesú v sebe aj potenciál ekonomického rozvoja daného regiónu, pretože prispievajú k rozvoju cestovného ruchu a k tvorbe pracovných miest a tým znižovaniu nezamestnanosti. Slovensko ponúka nielen stredoveké hrady, ale aj kaštiele, meštianske domy, kostoly, ľudovú architektúru a iné nehnuteľnosti, ktoré potrebujú pre svoje zachovanie nemalé finančné prostriedky. Mnohé takéto kultúrne pamiatky spravujú cirkvi, firmy, ale aj fyzické osoby, ktoré nedisponujú finančnými prostriedkami, potrebnými na ich obnovu. Bez podpory štátu je táto obnova veľmi náročná.

Na systém financovania obnovy a záchrany kultúrnych pamiatok sa zameriaval NKÚ SR pri kontrolnej akcii, ktorá bola zahrnutá do plánu kontrolnej činnosti na rok 2019. **Účelom kontrolnej akcie bolo preverenie systému financovania a dodržiavanie pravidiel a postupov pri čerpaní finančných prostriedkov poskytnutých z dotačného systému MK SR. Kontrola bola vykonaná nielen na ministerstve, ale aj u 33 vybraných prijímateľov dotácie.** Kontrolovaným obdobím boli roky 2016 až 2018.

Koncepcia a Stratégia ochrany pamiatkového fondu

V roku 2011 bola na základe uznesenia vlády SR schválená Koncepcia ochrany pamiatkového fondu, v ktorej boli stanovené úlohy, ktoré sa mali plniť a vyhodnocovať. MK SR nepreukázalo monitorovanie plnenia úloh za roky 2015 a 2016. Na základe programového vyhlásenia vlády SR bola koncepcia rozpracovaná a aktualizovaná do Stratégie ochrany pamiatkového fondu na roky 2017 – 2022 a do akčného plánu na roky 2018 – 2020. Aj v týchto strategických materiáloch boli stanovené úlohy, ktoré malo ministerstvo plniť. K plneniu úloh zo stratégie za roky 2017 a 2018 boli ku kontrole predložené polročné odpisy uznesení vlády SR, z ktorých nebolo možné zistiť stav plnenia jednotlivých úloh.

Nepreukázanie monitorovania plnenia úloh z koncepcie, resp. stavu plnenia úloh zo stratégie ochrany pamiatkového fondu vytvára riziko, že jednotlivé úlohy ministerstvo nesplní a cieľ stratégie nebude dosiahnutý.

Pamiatkový fond

Podľa údajov získaných pri kontrole tvorilo k 31. 12. 2018 pamiatkový fond 15 169 hnutelných kultúrnych pamiatok (v tom 34 934 pamiatkových predmetov), 9 990 nehnuteľných kultúrnych pamiatok (v tom 16 963 pamiatkových objektov), 28 pamiatkových rezervácií a 82 pamiatkových zón.

Ministerstvo eviduje len objem prostriedkov preinvestovaných na obnovu nehnuteľných kultúrnych pamiatok, ktoré má vo svojej správe. Za kontrolované obdobie preinvestovalo ministerstvo viac ako 57 mil. eur, pričom 49 mil. eur z tejto sumy smerovalo do rekonštrukcie Slovenskej národnej galérie.

Povinnosti vlastníkov nehnuteľných KP výrazne prevyšujú ich práva, čo v konečnom dôsledku spôsobuje, že sa bránia zaradeniu nehnuteľnosti do zoznamu kultúrnych pamiatok.

V priebehu výkonu kontroly NKÚ SR (október 2019) bola zverejnená priebežná správa „Revízia výdavkov na kultúru“, ktorú vypracovalo MK SR v spolupráci s MF SR. Podľa tejto priebežnej správy odhadovaný dlh voči pamiatkovému fondu je v rozmedzí 1,8 mld. eur až 5,5 mld. eur.

Viac ako štvrtina pamiatkových objektov je v narušenom až dezolátnom stave a potrebuje obnovu. Odhadovaný pamiatkový dlh na jeden takýto pamiatkový objekt je v rozmedzí 424 tis. eur až 1 297 tis. eur.

Dotačný systém MK SR

Od roku 2011 je na MK SR zavedený dotačný systém, ktorým štát čiastočne uhrádza náklady súvisiace s obnovou NKP. Vlastníci KP môžu v rámci programu **Obnovme si svoj dom** žiadať o dotácie na základe podaných projektov. Na poskytnutie dotácie nie je právny nárok. Aj keď sa za posledné roky podstatne zvýšil objem finančných prostriedkov schválených na jednotlivé žiadosti, stále je veľká disproporcia medzi schváleným objemom finančných prostriedkov a výškou požadovaných finančných prostriedkov (za celé kontrolované obdobie bola schválená suma nad 30 mil. eur, pričom požadovaná bola suma nad 131 mil. eur).

Kontrolou schvaľovania žiadostí o poskytnutie dotácie bolo zistené:

- ✓ MK SR neevidovalo (v spise ani v elektronickom dotačnom systéme) všetky údaje, potrebné pre zaraďovanie a hodnotenie žiadostí,
- ✓ člen komisie, ktorá rozhodovala o poskytnutí dotácií dvom spoločnostiam, bol v jednej z nich konateľom a v druhej predsedom,
- ✓ v hodnotiacich hárkoch s bodovým hodnotením žiadostí neboli uvedené mená ani podpisy hodnotiteľov; chýbali dátumy; bodové hodnotenia na niektorých hárkoch boli vykonané ceruzkou a niektoré boli prepisované,
- ✓ výška podporenej a schválenej dotácie a jej úpravy neboli zdôvodňované.

Proces hodnotenia, výberu a schvaľovania žiadostí o poskytnutie dotácie vykazoval nedostatočnú mieru transparentnosti, nediskriminácie a zneužitia členstva v komisii.

Pohľadávky z dotačného systému

NKÚ SR kriticky hodnotí evidenciu čerpania poskytnutých finančných prostriedkov a vedenia pohľadávok v tejto oblasti. Dve pohľadávky v celkovej výške 97 tis. eur neboli zaevidované v účtovníctve a ministerstvo ich ani od dlžníkov nevymáhalo. V účtovníctve z roku 2016 nebola zaevidovaná pohľadávka v sume takmer 8 tis. eur, pričom bola v roku 2017 splatená na základe splátkového kalendára. Uvedeným postupom bol porušený zákon o účtovníctve, zákon o pohľadávkach štátu a zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Evidencia čerpania dotácií a vedenia pohľadávok z poskytnutých dotácií v rámci programu Obnovme si svoj dom bola nedostatočná, ministerstvo pohľadávky nevymáhalo a neuplatňovalo zmluvné sankcie.

Obnova NKP a zmluvné podmienky

Kontrolou u prijímateľov dotácií bolo preukázané, že obnovu nehnuteľných NKP vykonávali v súlade so zákonom o ochrane pamiatkového fondu a s právoplatnými rozhodnutiami o zámere obnovy. Výnimkou bol jeden prijímateľ dotácie, u ktorého práce neboli zahrnuté v právoplatnom rozhodnutí o zámere obnovy. Išlo o nevyhnutnú čiastočnú sanáciu vlhkosti, bez ktorej by obnova bola neefektívna.

Boli však zistené nedostatky v oblasti dodržiavania zmluvných podmienok a všeobecne záväzných právnych predpisov, keď napr.:

- ❖ prijímatelia dotácií vykonávali obnovu nehnuteľnosti bez platného stavebného povolenia,
- ❖ objem prác v žiadosti o dotáciu nebol v súlade s projektovou dokumentáciou,
- ❖ fakturované položky neboli totožné so skutočnými dodávkami,
- ❖ prijímatelia dotácií neoznamovali, príp. oneskorene oznamovali príslušnému KPÚ začatie a ukončenie prác,
- ❖ prijímatelia nedodržiali termín vrátenia časti dotácie alebo termín vyúčtovania dotácie,
- ❖ v jednom prípade boli uzatvorené zmluvy o poskytnutí dotácie osobou, ktorá nebola oprávnená konať v mene spoločnosti, prijímateľ súčasne nedodržiaval zmluvnú podmienku - výšku spolufinancovania projektu. **Tento nedostatok je zároveň pochybením ministerstva, ktoré s daným prijímateľom podpísalo zmluvy o poskytnutí dotácie, pričom neoverilo oprávnenosť štatutára.**

V rámci kontroly prijímatelia poukázali na rôzne nedostatky dotačného systému, okrem iného aj na **nedostatočný časový priestor na realizáciu prác**, a to z dôvodu, že ministerstvo k podpisu zmluvy o poskytnutí dotácie pristupuje až v druhom polroku príslušného roka a na samotnú obnovu tak zostáva málo času.

NKÚ SR navrhuje v závere tejto správy odporúčania, ktoré sa týkajú najmä elektronizácie procesu poskytovania dotácií, eliminácie rizika pri kreovaní hodnotiacich komisii a pri výbere projektov, usmerňovania pri financovaní obnov NKP a dosiahnutia systémového prístupu k záchrane a obnove NKP.

Bez viacdrojového financovania, nie je možná záchrana a obnova pamiatkového fondu. Do obnovy treba viac zapojiť aj súkromný sektor a využívať v čo najvyššej miere fondy EÚ, príp. inú zahraničnú pomoc a zaviesť iné štátne benefity.

1 ÚČEL KONTROLNEJ AKCIE

Účelom kontrolnej akcie bolo preveriť systém financovania obnovy a záchrany kultúrnych pamiatok a dodržanie pravidiel a postupov pri čerpaní poskytnutých finančných prostriedkov.

Kontrolovanými subjektmi boli **Ministerstvo kultúry SR**, ako ústredný orgán štátnej správy na ochranu pamiatkového fondu, poskytujúci dotácie na ochranu, obnovu a rozvoj kultúrneho dedičstva a **33 vybraných prijímateľov dotácií (Príloha č. 1)**.

Predmet kontroly:

Ministerstvo kultúry SR

- Stav plnenia vybraných úloh v koncepcii ochrany pamiatkového fondu
- Financovanie záchrany a obnovy pamiatkového fondu
- Zánik pamiatkových zón a kultúrnych pamiatok
- Vnútrošný kontrolný systém

Prijímatelia dotácií

- Čerpanie poskytnutej dotácie
- Dodržanie pravidiel a všeobecne záväzných právnych predpisov

2 RÁMEC KONTROLNEJ AKCIE

Kontrolná akcia bola navrhnutá na základe všeobecne známej disproporcie potreby finančných prostriedkov na obnovu pamiatkového fondu a poskytovaním reálnych zdrojov na jeho udržanie a záchranu tak, aby nedochádzalo k zhoršovaniu stavebno-technického stavu alebo až k úbytku kultúrnych pamiatok.

MK SR v rámci dotačného programu „Obnovme si svoj dom“ poskytuje vlastníkom kultúrnych pamiatok dotácie na ich ochranu, obnovu a rozvoj. Kontrolovaným obdobím boli roky 2016 až 2018. V rámci kontrolovaného obdobia bolo skontrolovaných viac ako 7 mil. eur, čo predstavuje 25 % z celkového objemu finančných prostriedkov schválených na daný program (28 mil. eur). Vzorka kontrolovaných subjektov bola vybraná podľa výšky schválených finančných prostriedkov na jednotlivé projekty. Z tohto pohľadu boli vybrané najmä subjekty z podprogramu 1.6, z ktorého bolo prevereňných až 65 % poskytnutých finančných prostriedkov (5,7 mil. eur) z celkovo schválených (8,7 mil. eur).

Kontrola bola vykonávaná ako kontrola súladu s prvkami výkonnostnej kontroly, v súlade so zákonom NR SR č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a so štandardmi, ktoré vychádzajú zo základných princípov medzinárodných štandardov najvyšších kontrolných inštitúcií (ISSAI).

3 ZISTENIA A ODPORÚČANIA

Pamiatkový fond je súbor hnutelných vecí a nehnuteľných vecí vyhlásených podľa zákona o ochrane pamiatkového fondu za NKP, pamiatkové rezervácie a pamiatkové zóny.

Kultúrna pamiatka je hnutelná vec alebo nehnuteľná vec pamiatkovej hodnoty, ktorá je z dôvodu ochrany vyhlásená za kultúrnu pamiatku.

Pamiatková hodnota je súhrn významných historických, spoločenských, krajinných, urbanistických, architektonických, vedeckých, technických, výtvarných alebo umelecko-remeselných hodnôt, pre ktoré môžu byť veci predmetom individuálnej alebo územnej ochrany.

3.1 MINISTERSTVO KULTÚRY SR

3.1.1 Pamiatkový fond

Ministerstvo kultúry SR ako ústredný orgán štátnej správy na ochranu pamiatkového fondu vypracúva koncepciu ochrany pamiatkového fondu a určuje hlavné smery a stratégiu ochrany pamiatok a pamiatkových území. Tiež riadi a kontroluje výkon štátnej správy na tomto úseku.

Je zriaďovateľom PÚ SR, ktorý prostredníctvom KPÚ vykonáva štátnu správu s celoslovenskou pôsobnosťou vo veciach zverených mu zákonom o ochrane pamiatkového fondu.

PÚ SR spravuje štyri registre: 1. register nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok, 2. register huteľných pamiatok (tento sa nezverejňuje), 3. register pamiatkových rezervácií a 4. register pamiatkových zón.

Každý rok ubudne zo zoznamu NKP rádovo desať nehnuteľností, a to najmä z dôvodu ich fyzického zániku, resp. zániku pamiatkových hodnôt zapríčineného vlastníckmi pri ich obnovách, opravách alebo stavebných úpravách alebo v dôsledku zanedbanej údržby, resp. z dôvodu iného verejného záujmu (napr. stavba komunikácií a pod.).

V rokoch 2016 až 2018 takto ubudlo 29 nehnuteľných pamiatok, ktoré tvorilo 34 pamiatkových objektov a jedna pamiatková zóna Tvrdošín.

Problematika zanikajúcich pamiatkových hodnôt a devastácie objektov je zložitejšia, viacvrstvová, no skutočnosťou je, že **v politike ministerstva sa za kontrolované obdobie neobjavilo žiadne konkrétne opatrenie na zabránenie, príp. zníženie počtu zanikajúcich kultúrnych pamiatok a pamiatkových území.** Zánik pamiatkových hodnôt je nezvratný, nemožno ich štatisticky kompenzovať zápisom ďalších objektov s kvalifikovanou pamiatkovou hodnotou.

V Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR je zapísaných:

- 9 990 nehnuteľných kultúrnych pamiatok (16 963 pamiatkových objektov),
- 15 169 huteľných kultúrnych pamiatok (34 934 pamiatkových predmetov)
- 28 pamiatkových rezervácií
- 82 pamiatkových zón.

V zozname Svetového kultúrneho dedičstva je zapísaných:

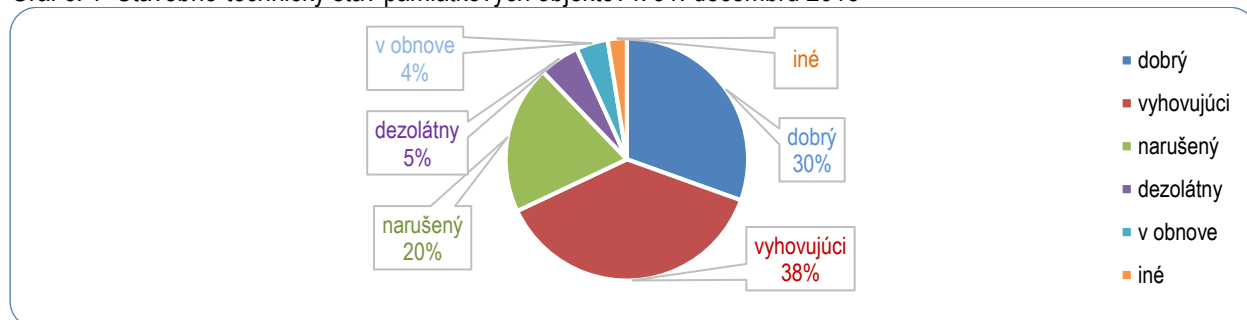
- 5 lokalít (Banská Štiavnica a technické pamiatky okolia; Levoča, Spišský hrad a pamiatky okolia; Rezervácia ľudovej architektúry Vlkolínec; Historické jadro mesta Bardejov; Drevené chrámy v slovenskej časti Karpatského oblúka).

V rámci výkonu kontroly NKÚ SR boli zistené **rozdiely vo vykazovaných počtoch kultúrnych pamiatok.** Pri huteľných kultúrnych pamiatkach bol zistený rozdiel 27 ks, pri pamiatkových predmetoch 397 ks, pri nehnuteľných kultúrnych pamiatkach 2 ks a pamiatkových objektov 461 ks. Rozdiely vznikli v dôsledku nesprávneho zaradenia niektorých kultúrnych pamiatok ešte v rokoch 1963 až 1987 a do konca výkonu kontroly NKÚ SR neboli odstránené.

Stavebno-technický stav pamiatkových objektov

Stav pamiatkových objektov nemožno považovať za uspokojivý. Každý rok sa rušia vyhlásené kultúrne pamiatky hlavne kvôli dezolátnemu stavu, resp. fyzickému zániku. V priebehu kontrolovaného obdobia sa technický stav pamiatok veľmi nemenil. **Až štvrtina pamiatkových objektov (cca 4 241 pamiatkových objektov) je v narušenom a dezolátnom stave a nutne potrebuje obnovu.** Jednou z príčin je nedostatočné financovanie a tiež to, že obnova bola dlhodobo zanedbávaná, a tak **sa naakumuloval veľký, tzv. spoločenský/pamiatkový dlh,** ktorý sa vytvára predovšetkým devastáciou objektov a znížením ich pamiatkovej hodnoty. Stav ku koncu kontrolovaného obdobia je znázornený v nasledujúcom grafe.

Graf č. 1 Stavebno-technický stav pamiatkových objektov k 31. decembru 2018

Zdroj: Správa o činnosti a hospodárení PÚ SR

V priebehu výkonu kontroly NKÚ SR (október 2019) bola zverejnená priebežná správa „Revízia výdavkov na kultúru“, ktorú vypracovalo MK SR v spolupráci s MF SR. Podľa tejto priebežnej správy **odhadovaný dlh voči pamiatkovému fondu je v rozmedzí 1,8 mld. eur až 5,5 mld. eur**. Pri výpočte výšky dlhu autori vychádzali z predpokladu správnosti údajov PÚ SR o stavebno-technickom stave fondu, z priemerných nákladov na obnovu daného typu pamiatky podľa benchmarkov na základe projektov podporených z eurofondov a Nórskeho fondu a z pridelenia váh.

Keďže až štvrtina pamiatkových objektov (cca 4 241 pamiatkových objektov) potrebuje obnovu, odhadovaný **pamiatkový dlh na jeden objekt** je v rozmedzí 424 tis. eur až 1 297 tis. eur.

V prípade spodnej odhadovanej výšky (1,8 mld. eur) by za súčasných podmienok financovania len z Dotačného systému MK SR obnova nehnuteľných kultúrnych pamiatok trvala približne 180 rokov.

Z uvedeného vyplýva, že bez viaczdrojového systému financovania, ktorý by dokázal pokryť požiadavky všetkých typov pamiatok a pamiatkových území, nie je možná záchrana a obnova pamiatkového fondu. Do obnovy pamiatkového fondu treba viac zapojiť aj súkromný sektor a využívať v čo najvyššej miere fondy EÚ, príp. inú zahraničnú pomoc, a tiež zaviesť iné štátne benefity.

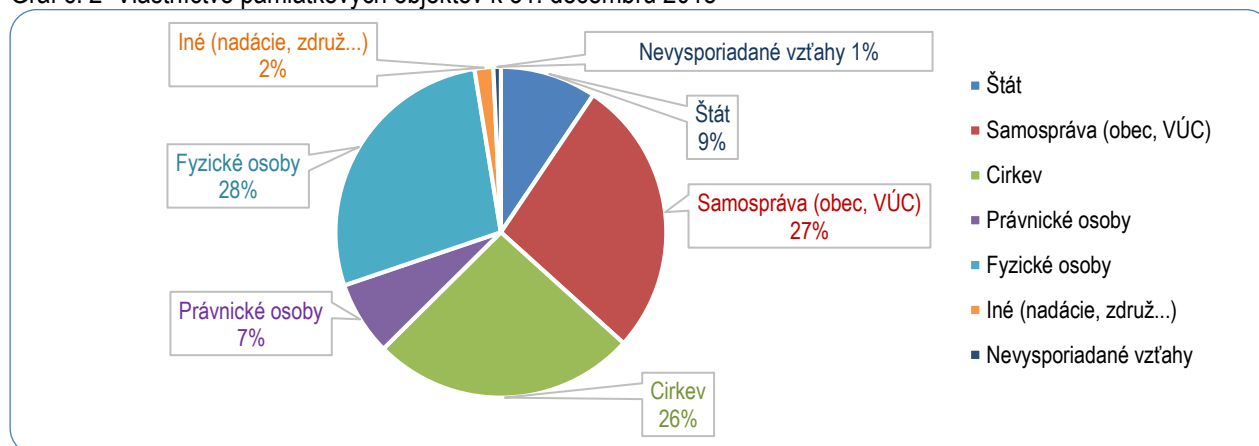
Obnova pamiatok prebieha viac-menej plynulo, avšak nie v dostatočnom tempe a objeme.

Vlastníctvo nehnuteľných kultúrnych pamiatok

Podiel vlastníckych vzťahov k nehnuteľným kultúrnym pamiatkam sa v priebehu kontrolovaného obdobia veľmi nemenil. Najväčší podiel je **vo vlastníctve fyzických osôb (28 %)**, nasleduje **samospráva (27 %)** a **cirkev (26 %)**, **štát je vlastníkom 9 % (z toho 11 % je v správe MK SR)** a **právnické osoby vlastnia 7 % NKP**. Ostatok (menej ako 2 %) je v rukách rôznych organizácií, či necele percento pamiatok nemá vysporiadané vlastnícke vzťahy.

Stav ku koncu kontrolovaného obdobia je znázornený v nasledujúcom grafe.

Graf č. 2 Vlastníctvo pamiatkových objektov k 31. decembru 2018

Zdroj: Správa o činnosti a hospodárení PÚ SR

Podľa stavebného zákona je vlastníak stavby povinný udržiavať stavbu v dobrom stavebnom stave tak, aby nedochádzalo k jej znehodnoteniu alebo ohrozeniu jej vzhľadu a aby sa čo najviac predĺžila jej užívatel'nosť. Vlastníci musia rešpektovať aj zákon o ochrane pamiatkového fondu a na svoje náklady vykonávať základnú ochranu NKP a užívať ju v súlade s jej pamiatkovou hodnotou.

Náklady, ktoré vynakladajú vlastníci na ochranu nehnuteľností, ktoré sú kultúrnymi pamiatkami, sú omnoho vyššie, ako náklady vynaložené vlastníckmi nehnuteľnosťmi, ktoré nie sú kultúrnymi pamiatkami.

Povinnosti vlastníkov nehnuteľných kultúrnych pamiatok výrazne prevyšujú ich práva, čo v konečnom dôsledku spôsobuje, že sa bránia zaradeniu ich nehnuteľností do zoznamu kultúrnych pamiatok.

Vlastníctvo NKP sa tak stalo aj záväzkom voči spoločnosti (štátu), ktorá im v tomto veľmi nepomáha. Jediným prostriedkom na saturovanie ich nákladov je dotácia na obnovu NKP z dotačného systému MK SR, na ktorú však nemajú právny nárok.

Kontrolou NKÚ SR **nebolo možné vyčíslíť, aký objem prostriedkov preinvestovali vlastníci** nehnuteľných kultúrnych pamiatok na ich záchranu a obnovu v sledovanom období, **pretože ministerstvo kultúry nedisponuje údajmi potrebnými na jeho výpočet.**

Z písomného vyjadrenia ministerstva vyplýva, že **nedisponuje ani údajmi o preinvestovaní prostriedkov na obnovu kultúrnych pamiatok, ktorých vlastníkom je štát (SR).** Eviduje len objem prostriedkov preinvestovaných na obnovu nehnuteľných kultúrnych pamiatok, ktoré má vo svojej správe. Za kontrolované obdobie preinvestovalo ministerstvo viac ako 57 mil. eur, pričom 49 mil. eur z tejto sumy smerovalo do rekonštrukcie Slovenskej národnej galérie.

3.1.2 Koncepcia, stratégia a akčný plán

MK SR v súlade so štatútom vypracovalo v roku 2011 Koncepciu ochrany pamiatkového fondu, v ktorej určilo zámery a ciele ochrany pamiatkového fondu v SR do roku 2021, ktorá bola schválená uznesením vlády SR v roku 2011.

Ambíciou koncepcie bolo konkrétnymi úlohami realizovanými subjektmi verejnej správy odstraňovať disproporciu medzi záväzkami SR v ochrane a obnove pamiatkového fondu a medzi vyčlenením reálnych zdrojov na jeho udržanie a záchranu tak, aby stagnáciou nedochádzalo k zhoršovaniu stavebno-technického stavu pamiatkového fondu a jeho úbytku.

Strategickým prostriedkom na dosiahnutie stanovených úloh bolo prepojenie a spolupráca všetkých zúčastnených partnerov. Podmienky na realizáciu navrhnutých strategických úloh a pravidelné monitorovanie ich plnenia zabezpečovalo ministerstvo.

MK SR nepreukázalo monitorovanie plnenia úloh z Koncepcie ochrany pamiatkového fondu za roky 2015 a 2016, z toho dôvodu NKÚ SR nemohol vyhodnotiť stav ich priebežného plnenia.

V intenciách programového vyhlásenia vlády SR 2016 – 2020 ministerstvo koncepciu rozpracovalo a aktualizovalo do **Stratégie ochrany pamiatkového fondu** na roky 2017 – 2022. V materiáli boli stanovené úlohy, ktoré malo ministerstvo plniť. Ciele stratégie ministerstvo rozpracovalo v Akčnom pláne na roky 2018 – 2020 do podoby 71 konkrétnych úloh.

K hodnoteniu plnenia úloh zo stratégie za roky 2017 a 2018 ministerstvo predložilo NKÚ SR len polročné odpisy uznesení vlády SR, z ktorých **nebolo možné zistiť priebežný stav ich plnenia, čo vytvára riziko, že jednotlivé úlohy ministerstvo nesplní a cieľ stratégie nebude dosiahnutý.**

3.1.3 Dotačný systém

Jediný prostriedok, ktorým štát kompenzuje veľké zaťaženie vlastníkov nehnuteľných kultúrnych pamiatok je dotačný program MK SR Obnovme si svoj dom. Ministerstvo v rámci tohto programu poskytuje dotácie na ochranu, obnovu a rozvoj kultúrneho dedičstva od roku 2011 (predchodcom dotačného systému bol grantový systém).

Financovanie aktivít v tomto programe si ministerstvo určilo ako prioritné pri rozpočtovaní svojej kapitoly. **Objem zdrojov však nepostačuje na pokrytie požiadaviek všetkých žiadateľov o dotáciu,** preto ministerstvo poskytuje dotácie v obmedzenom počte a výške. Z toho dôvodu je obnova kultúrnych pamiatok vykonávaná etapovite (len do výšky poskytnutej dotácie) a prebieha dlhšie obdobie.

Do roku 2016 boli dotácie v tomto programe poskytované prostredníctvom **piatich podprogramov.** Priemerná výška dotácie bola takmer 18 tis. eur na jednu žiadosť.

Od roku 2017 ministerstvo program **rozšírilo o podprogram 1.6** Modernizácia a komplexná rekonštrukcia národných kultúrnych pamiatok s prioritou ochrany a obnovy, vďaka ktorému sa vytvorili možnosti viacročného financovania rozsiahlejších obnov kultúrnych pamiatok. Tento podprogram disponuje najväčším objemom finančných prostriedkov na podporu žiadateľov. V rokoch 2017 a 2018 získalo podporu 16 projektov a ministerstvo v ňom pridelilo dotácie v sume 8,7 mil. eur, čo je priemerne 544 tis. eur na jednu žiadosť.

Program **Obnovme si svoj dom** tvoria podprogramy:

- 1.1 **Obnova kultúrnych pamiatok**
- 1.2 **Obnova kultúrnych pamiatok v lokalitách svetového kultúrneho dedičstva**
- 1.3 **Aktivity kultúrnej politiky a edičnej činnosti v oblasti ochrany pamiatkového fondu**
- 1.4 **Obnova a konzervácia torzálnej architektúry a historických parkov**
- 1.5 **Národný cintorín v Martine**
- 1.6 **Modernizácia a komplexná rekonštrukcia NKP s prioritou ochrany a obnovy (od roku 2017)**

Na poskytnutie dotácie vlastníci kultúrnych pamiatok nemajú právny nárok, musia splniť podmienky stanovené MK SR. Dotáciu možno poskytnúť na základe vykonanej elektronickej registrácie a po doručení kompletnej písomnej žiadosti ministerstvu v termíne určenom vo výzve.

Žiadosti o poskytnutie dotácie, ich predkladanie, hodnotenie a výber

Počet žiadostí o dotáciu predkladaných žiadateľmi v kontrolovanom období klesal. V roku 2018 bol o takmer 11 % nižší ako v roku 2016, čo svedčí o zníženom záujme žiadateľov o dotáciu. Prehľad predložených a podporených žiadostí je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 1 Počet predložených a podporených žiadostí k 31. decembru

Počet žiadostí	Obdobie			Spolu
	2016	2017	2018	
a) predložený	971	940	868	2 779
b) podporený / schválený	583	536	573	1 692
podiel a) / b) / v %	60,04	57,02	66,01	60,88

Zdroj: Štatistiky Dotačného systému MK SR

Objem finančných prostriedkov požadovaných žiadateľmi sa však v priebehu kontrolovaného obdobia rovnomerne zvyšoval a v roku 2018 dosiahol 1,7-násobné zvýšenie v porovnaní s rokom 2016. Zvyšoval sa aj objem podporených/schválených prostriedkov MK SR a v roku 2018 bol viac ako dvojnásobný v porovnaní s rokom 2016 (Tab. č.2).

Zvyšovanie bolo ovplyvnené aj rozšírením o podprogram 1.6, v rámci ktorého MK SR poskytuje väčší objem prostriedkov. Objem prostriedkov požadovaných žiadateľmi na obnovu kultúrnych pamiatok bol vo všetkých troch rokoch viac ako štvornásobný v porovnaní s objemom podporených/schválených MK SR. **Ministerstvo každý rok muselo odmietnuť takmer jednu tretinu žiadateľov o dotáciu, pričom úspešným uchádzačom poskytlo len určitú časť z požadovanej sumy dotácie.**

Prehľad objemu požadovaných a podporených prostriedkov v kontrolovanom období je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 2 Objem finančných prostriedkov podporených/schválených MK SR a požadovaných v žiadostiach

Objem finančných prostriedkov	Obdobie			Spolu
	2016	2017	2018	
a) podporený / schválený MK SR / v tis. eur /	6 567	10 423	13 397	30 387
b) požadovaný v žiadostiach / v tis. eur /	32 298	44 113	54 710	131 121
podiel a) / b) / v % /	20,33	23,63	24,49	23,17

Zdroj: Štatistiky Dotačného systému MK SR

Kompletné žiadosti o dotáciu hodnotila odborná komisia, ktorá je odborným poradným orgánom ministerstva a jej členov menuje minister.

Kontrola NKÚ SR zistila, že **proces hodnotenia, výberu a schvaľovania žiadostí nebol transparentný, nebolo dostatočne zabezpečené dodržiavanie princípu nediskriminácie ani zneužitia členstva v komisii.** Išlo o prípady, keď:

- ✓ MK SR neevidovalo všetky údaje potrebné pre zaradovanie a hodnotenie žiadostí, napr. dátum ich doručenia (predloženia),
- ✓ v hodnotiacich hárkoch neboli uvedené mená, podpisy hodnotiteľov a dátumy hodnotenia, hodnotenia boli vykonané ceruzkou a niektoré boli prepisované,

- ✓ informácie uvedené v zápisnici z rokovania komisie podprogramu 1.6 sa nezhodovali so skutočnosťami zistenými kontrolou NKÚ SR (v zápisnici bolo uvedené, že dvaja žiadatelia neboli podporení, kontrola však zistila, že im boli schválené a poskytnuté finančné prostriedky v sume nad 600 tis. eur),
- ✓ viac ako polovica členov komisie podprogramu 1.3 bola osobne zainteresovaná na hodnotených žiadostiach,
- ✓ dvom žiadateľom – spoločnostiam boli poskytnuté dotácie, pričom člen komisie, ktorá rozhodovala o ich poskytnutí bol v jednej konateľom a v druhej predsedom,
- ✓ výška podporenej/schválenej dotácie a jej úprava neboli nikde zdôvodňované.

Na nedostatky v kreovaní hodnotiacich komisií z dôvodu možného konfliktu záujmu a na nejasne stanovené objektívne kritéria pri stanovení výšky dotácie poukázal aj jeden kontrolovaný subjekt.

NKÚ SR detailne preveroval nielen schvaľovací proces prideľovania dotácií, ale aj to, ako ministerstvo administrovalo čerpanie dotácií a zistil, že ministerstvo:

- ✓ neevidovalo čerpanie dotácií podľa jednotlivých podprogramov,
- ✓ neevidovalo príjemcov dotácií, ktorí nevykonali kompletne vyúčtovanie dotácie,
- ✓ v účtovníctve neevidovalo pohľadávky z dotácií v čase ich vzniku,
- ✓ nekonalo vo vymáhaní pohľadávok,
- ✓ neuplatňovalo zmluvne dohodnuté sankcie.

Kontrola NKÚ SR zistila, že ministerstvo ešte v rokoch 2012 a 2013 poskytlo dvom prijímateľom dotácie v celkovej sume 97 tis. eur, ktoré však po neakceptovaní vyhodnotenia mali v plnej výške vrátiť. Dotácie však do obdobia výkonu kontroly NKÚ SR **neboli vrátené a ministerstvo ich ani nevymáhalo.**

V účtovníctve ministerstvo nevedlo ani pohľadávku z roku 2016 v sume takmer 8 tis. eur, ktorá bola splatená v roku 2017 na základe splátkového kalendára.

Tiež bolo zistené, že ministerstvo **na základe troch zmlúv o poskytnutí dotácie poskytlo žiadateľovi dotácie v celkovej sume 75 tis. eur**, pričom riadne neoverilo splnenie podmienok poskytnutia dotácií a podpísalo zmluvy s osobou, ktorá nebola oprávnená konať v mene prijímateľa. **Ich uzatvorenie možno podľa Občianskeho zákonníka považovať za neplatný právny úkon.**

3.1.4 Vnútny kontrolný systém

Ministerstvo vykonáva štátny pamiatkový dohľad na úseku ochrany pamiatkového fondu **svojou pamiatkovou inšpekciou**, ktorá je súčasťou odboru kontroly a inšpekcie MK SR. Pamiatková inšpekcia vykonáva dohľad podľa zákona o ochrane pamiatkového fondu a na základe plánu činnosti na príslušný rok. Vysoký nárast dohľadov a následných údajov v roku 2017 bol spôsobený tým, že až 195 dohľadov bolo vykonaných z dôvodu neodovzdania dokumentácie z archeologického výskumu do knižnice SAV v Nitre. Informácie z vykonaných dohľadov boli priebežne predkladané ministrom kultúry. Prehľad o dohľadoch vykonaných v kontrolovanom období je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 3 Prehľad o vykonaných štátnych pamiatkových dohľadoch a podaniach

Počet	Obdobie		
	2016	2017	2018
vykonaných štátnych pamiatkových dohľadov	7 dohľadov 8 podaní	214 dohľadov 6 podaní	14 dohľadov
zistených nedostatkov	26	236	14
prijatých opatrení	11	201	14
navrhnutých odporúčaní	9	29	0

Zdroj: MK SR

V kontrolovanom období však **ministerstvo nevykonalo žiadnu kontrolu hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti použitia finančných prostriedkov dotačného systému.**

3.2 PRIJÍMATELIA DOTÁCIÍ

Kontrola bola vykonaná u vybraných **33 prijímateľov dotácií** v rámci celého Slovenska, išlo o organizácie s rôznym spôsobom hospodárenia, a to:

- ❖ 15 obcí a miest,
- ❖ 8 občianskych združení,
- ❖ 4 obchodné spoločnosti,
- ❖ 3 príspevkové organizácie (zriadené mestom, resp. samosprávnym krajom),
- ❖ 1 nezisková organizácia,
- ❖ 1 nadácia,
- ❖ 1 spoločenstvo vlastníkov bytov.

Týmto kontrolovaným subjektom MK SR poskytlo na obnovu kultúrnych pamiatok v sledovanom období dotácie v celkovej sume 7 mil. eur, čo je viac ako 25 % z celkového objemu finančných prostriedkov čerpaných v rámci dotačného programu Obnovme si svoj dom.

3.2.1 Obnova NKP a dodržiavanie pravidiel a predpisov

Kontrola NKÚ SR preukázala, že prijímatelia dotácií **vykonávali obnovu nehnuteľných NKP v súlade so zákonom o ochrane pamiatkového fondu a právoplatnými rozhodnutiami o zámere obnovy vydanými KPÚ**. Výnimkou bol jeden prijímateľ dotácie (LC investor s. r. o., Lučenec), u ktorého bolo zistené, že práce vykonané na obnove NKP neboli zahrnuté v právoplatnom rozhodnutí o zámere obnovy. Išlo však o nevyhnutnú čiastočnú sanáciu vlhkosti, bez ktorej by obnova bola neefektívna.

Kontrolou dodržiavania pravidiel a všeobecne záväzných právnych predpisov pri čerpaní dotácií NKÚ SR však zistil nedostatky, a to:

- ✓ niektorí prijímatelia dotácií vykonávali obnovu nehnuteľnosti bez platného stavebného povolenia, príp. ohlásenia, čo bolo v rozpore so stavebným zákonom (Združenie pre záchranu Lietavského hradu, Historicko-Astronomická spoločnosť, LC investor s. r. o., Lučenec),
- ✓ mesto Filákov ne zaznamenalo prevod NKP v katastri nehnuteľnosti (katastrálny zákon),
- ✓ údaje o objeme prác v žiadosti o dotáciu neboli v súlade s projektovou dokumentáciou (mesto Tomášikovo) a fakturované položky neboli totožné so skutočnými dodávkami (mesto Tomášikovo, Žandárska Stanica Štiavnické Bane), čo nebolo v súlade so zmluvou o poskytnutí dotácie a zákonom o účtovníctve,
- ✓ niektorí prijímatelia dotácií neoznamovali, príp. oneskorene oznamovali príslušnému KPÚ začatie a ukončenie prác, čo nebolo v súlade so zmluvou o poskytnutí dotácie (mesto Galanta, mesto Čhtelnica, mesto Veľký Šariš, mesto Levoča, nadácia Prosperitas, Tatranský okrásľovací spolok),
- ✓ neoznamovanie, príp. oneskorené oznamovanie vzniku výnosov zistila kontrola NKÚ SR u štyroch prijímateľov, čím neboli dodržané podmienky zmluvy o poskytnutí dotácie (mesto Levoča, nadácia Prosperitas, Tatranský okrásľovací spolok, obec Slanec),
- ✓ Žandárska stanica Štiavnické Bane uzatvárala zmluvy o poskytnutí dotácie, pričom štatutár nebol oprávnený konať v mene spoločnosti v zmysle zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov; súčasne tento prijímateľ nedodržiaval zmluvnú podmienku 5 percentného spolufinancovania projektu,
- ✓ v štyroch prípadoch prijímatelia nedodržiavali termín, príp. kompletnosť vyúčtovania dotácie podľa zmluvy o poskytnutí dotácie (obec Čhtelnica, mesto Levoča, nadácia Prosperitas, Tatranský okrásľovací spolok),
- ✓ obec Nižná Kamenica a mesto Veľký Šariš nedodržiavali termín vrátenia časti dotácie v zmysle zmluvy o poskytnutí dotácie,
- ✓ obec Čhtelnica a mesto Veľký Šariš nedodržiavali položky schváleného rozpočtu projektu v zmysle zmluvy o poskytnutí dotácie.

Kontrola NKÚ SR zistila tiež nedostatky v oblasti účtovníctva, napr.:

- ✓ mesto Filákov evidovalo na majetkových účtoch kultúrnemu pamiatku, ktorá však nebola spoľahlivo ocenená,
- ✓ Tatranský okrásľovací spolok neúčtoval účtovné prípady do obdobia, s ktorým vecne a časovo súviseli,
- ✓ Združenie pre záchranu Lietavského hradu vyúčtovanie dotácií nepodložilo preukázateľnými dokladmi,

- ✓ mesto Galanta, mesto Holíč a LC investor s. r. o., Lučenec dotácie účtovali na nesprávne účty,
- ✓ Žandárska Stanica Štiavnické Bane o dotáciách neúčtovala v účtovných knihách.

3.2.2 Dotačný systém z pohľadu prijímateľov

Na základe poznatkov z kontroly NKÚ SR môže konštatovať, že vlastníci a správcovia pamiatkových objektov majú záujem o ich zachovanie a obnovu, chýbajú im však na to prostriedky. Dotácie z dotačného systému MK SR sú pre niektorých vlastníkov jediným zdrojom financovania obnov.

V rámci kontroly NKÚ SR poukázali prijímatelia dotácií na niektoré nedostatky tohto systému, a to napr.:

- ❖ **dotačný systém má náročnú administratívnu procedúru**, ktorá žiadateľov o dotáciu stavia do zložitých situácií. Najmä tých žiadateľov, ktorí nedisponujú vlastným špecializovaným administratívnym a ekonomickým aparátom na prípravu žiadosti a na vedenie ekonomickej agendy až po vyúčtovanie dotácie. Administrovanie dotácie je časovo veľmi náročná činnosť s vysokými nárokmi na odbornosť personálu a výsledkom je dotácia, ktorá pokrýva len malú časť výdavkov obnovy NKP;
- ❖ **časový rámec je nevhodný a nedostatočný**, pretože rozhodnutie o pridelení finančných prostriedkov ministerstvo zverejňuje až v polovici roka a na samotnú realizáciu prác, ktoré musia byť ukončené do začiatku zimného obdobia tak zostáva malo času; niektorí prijímatelia upozornili na celkový zdĺhavý proces poskytovania dotácií (od vyhlásenia výzvy až po vyúčtovanie dotácie);
- ❖ **nie je možné elektronické podávanie kompletnej žiadosti, príp. vyúčtovania dotácie;**
- ❖ **kreovanie hodnotiacich komisií ministerstva je nedostatočné z dôvodu možného konfliktu záujmov;**
- ❖ **kritéria na prideľovanie výšky dotácie sú nejasné.**

Aj tieto nedostatky môžu byť jedným z dôvodov poklesu počtu žiadosti o dotáciu predkladaných na MK SR (časť 3.1.3 Dotačný systém).

Pamiatky majú nezastupiteľné miesto nielen pre rôznorodé úžitkové využitie, sú predovšetkým nositeľmi pamiatkových, umeleckých a technických hodnôt a v primeranej miere aj perspektívnymi prvkami rozvoja cestovného ruchu. Je však nevyhnutné, aby sa financovanie ich záchrany navýšilo tak, aby sa dostalo na porovnateľnú úroveň s ostatnými štátmi EÚ.

4 ODPORÚČANIA MINISTERSTVU KULTÚRY SR:

1. Zabezpečiť, aby celý proces od predkladania žiadosti až po vyúčtovanie dotácie bol v čo najväčšej miere realizovaný prostriedkami IKT (informačno-komunikačné technológie) a v plnom rozsahu sa uplatňoval zákon proti byrokracii.
2. Zabezpečiť, aby pri kreovaní hodnotiacich komisií nevzniklo riziko konfliktu záujmov a hodnotenie žiadosti bolo transparentné a nediskriminačné.
3. V spolupráci s MF SR a Finančným riaditeľstvom SR vypracovať a zverejniť na web stránke MK SR usmernenia pre zabezpečenie jednotného postupu pri účtovaní kultúrnych pamiatok, ich údržbe, oprave a technickom zhodnotení pre fyzické osoby a právnické osoby s rôznou formou hospodárenia.
4. Usmerňovať vlastníkov/správčov nehnuteľných kultúrnych pamiatok, aby pri obnove využívali viacdrojový systém financovania a čo najviac využívali prostriedky EÚ, príp. iné zdroje zo zahraničia.
5. Iniciovať odbornú diskusiu k téme systémovej záchrany a obnovy NKP, evidovania a zverejňovania údajov s tým súvisiacich.

5 REAKCIA KONTROLOVANÝCH SUBJEKTOV

Z výsledkov kontrol bolo vypracovaných **17 protokolov a 17 záznamov o výsledku kontroly** (tzn. u 17 prijímateľov dotácií neboli zistené nedostatky). **Žiadny kontrolovaný prijímateľ dotácie nepredložil písomné námietky** proti pravdivosti, úplnosti a preukázateľnosti kontrolných zistení uvedených v protokoloch o výsledku kontroly.

MK SR predložilo 7 námietok, preverením ktorých bolo preukázané, že:

- ❖ **4 námietky boli neopodstatnené**, išlo skôr o vyjadrenia, príp. vysvetlenia.
- ❖ **3 námietky boli akceptované ako opodstatnené**. Jedna sa týkala rokovacieho poriadku, v ktorom ministerstvo nemá stanovený počet opakovaného vymenovania člena komisie. Druhá smerovala na zistenie, ktoré sa týkalo člena komisie (pre podprogram 1.3), ktorý bol konateľom v dodávateľskej spoločnosti vykonávajúcej práce na obnove NKP u dvoch prijímateľov dotácie (získali dotácie z podprogramov 1.2 a 1.6) a tretia žiadosti o poskytnutie dotácie na obnovu NKP, ktorá je vo vlastníctve SR a bola zaradená do prvého kola na rokovanie komisie. Vzhľadom na akceptovanie troch námietok, kontrolóri NKÚ SR vypracovali dodatok č. 1 k protokolu o výsledku kontroly, s ktorým bolo MK SR oboznámené.

Na základe výsledkov kontroly NKÚ SR subjekty **prijali celkom 65 opatrení** na odstránenie nedostatkov uvedených v protokoloch o výsledku kontroly, z toho **MK SR prijalo 12 a prijímateľa dotácií 53**.

Správy o ich plnení sú kontrolované subjekty povinné predložiť v prvom polroku 2020.

NKÚ SR bude plnenie týchto opatrení priebežne monitorovať.

TÍM KONTROLÓROV

Kontrolnú akciu v 34 subjektoch vykonalo 33 kontrolórov z expozitúr v Nitre, Trenčíne, Žiline, Banskej Bystrici, Prešove a Košiciach ako aj 6 kontrolórov z odboru kontroly II, oddelenia odvetví rozvoja. Vedúcimi a členmi kontrolných skupín boli skúsení zamestnanci s dlhoročnou odbornou praxou v NKÚ SR.

ZÁVER

Každým rokom ubudne zo zoznamu národných kultúrnych pamiatok rádovo desať nehnuteľností. V politike ministerstva sa však za kontrolované obdobie neobjavilo žiadne konkrétne opatrenie na zníženie počtu zanikajúcich kultúrnych pamiatok. Na ich zánik má priamy vplyv nedostatok finančných prostriedkov. V tejto súvislosti aj analýza dotačného systému MK SR potvrdila dlhodobé podfinancovanie systému, ktorý je vo väčšine prípadov jedinou podporou vlastníkom pri záchrane a obnove ich nehnuteľností.

Je zjavné, že v systéme je nedostatočný objem finančných prostriedkov, a požadovaný finančný objem vysoko prevyšuje jeho finančné možnosti. Preto je veľmi podstatné mať nastavený systém výberu kandidátov na podporu tak, aby boli naozaj vybrané tie pamiatky, ktoré objektívne podporené majú byť.

Aj keď sa za posledné roky podstatne zvýšil objem finančných prostriedkov schválených na jednotlivé žiadosti z kontrolovaného programu, stále je veľká priepasť medzi schváleným objemom finančných prostriedkov a výškou požadovaných finančných prostriedkov. Aj z tohto dôvodu sa neraz pamiatky obnovujú len čiastkovo a zachraňujú sa len časti objektov v havarijnom stave. NKÚ SR preto pozitívne hodnotí rozšírenie programu v roku 2017 o podprogram 1.6, ktorý umožňuje viacročné financovanie a disponuje väčším objemom finančných prostriedkov v rámci jednotlivých žiadostí.

Pozitívne je aj zistenie, že v spoločnosti je aktuálne citeľná aktivita rôznych občianskych združení a aktivistov, rôznymi formami sa zasadzujúcich o záchranu kultúrnych pamiatok.

Alarmujúci je však celkový spoločenský dlh na obnovu a záchranu kultúrnych pamiatok, ktorý je odhadovaný na úrovni 1,8 až 5,5 mld. eur.

KONTAKT

Najvyšší kontrolný úrad SR
Priemyselná 2
824 73 Bratislava
☎ +421 2 501 14 911 ✉ info@nku.gov.sk

Ministerstvo kultúry SR
Nám. SNP 33
813 31 Bratislava
☎ +421 2 20482 111 ✉ info@culture.gov

PRÍLOHA

ZOZNAM SKONTROLOVANÝCH SUBJEKTOV (SPOLU 34):

Poskytovateľ:

Ministerstvo kultúry SR

Príjemcovia dotácií:

Obec Chtelnica
 Obec Bojná
 Obec Kecerovce
 Obec Nižná Kamenica
 Obec Slanec
 Obec Tomášikovo
 Obec Uhrovec
 Mesto Banská Štiavnica
 Mesto Filakovo
 Mesto Hlohovec
 Mesto Galanta
 Mesto Holíč
 Mesto Martin
 Mesto Levoča
 Mesto Veľký Šariš
 OZ Hrad Uhrovec
 Diadém – združenie záchrany hradu Blatnica
 Združenie na záchranu Lietavského hradu
 OZ dobrej vôle, Združenie hradu Bystrica
 LC investor s.r.o.
 H-PROBYT spol. s r.o.
 Kaštieľ Kubínyi s.r.o.
 Kúpele Trenčianske Teplice a.s.
 Historicko-Astronomická Spoločnosť
 Tatranský skrášľovací spolok
 Vihorlatské múzeum v Humennom
 Liptovské múzeum v Ružomberku
 Mestské kultúrne stredisko
 Zoborský skrášľovací spolok
 Špecializovaná nemocnica sv. Svorada Zobor, n.o.
 Nadácia PROSPERITAS, Žandárska stanica